

«Fire Training» with cadets of higher education institutions that train police officers is substantiated. Many scientists have focused on the need to change the traditional system of training future police officers, improving their level of training through the use of innovative technologies. The specifics of the training of future police officers require applicants from higher education institutions to develop a large amount of educational material from various disciplines in a short time.

The use of interactive and active learning methods is aimed at developing the personal qualities and competencies of applicants, their cognitive abilities. The application of innovations is aimed at improving the quality of organization of classes and communicative interaction with research and teaching staff.

Keywords: *applicants for higher education, fire training, innovative educational technologies, interactive and active teaching methods*

УДК 351.74:070.1

DOI: 10.31733/2078-3566-2022-1-385-388

**Євген
ГІДЕНКО** ©
викладач

**Марія
АЛЬШИНА** ©
курсант

*(Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна)*

СПІЛКУВАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ З ПРЕДСТАВНИКАМИ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Розглянуто питання практичного досвіду спілкування та співпраці працівників Національної поліції України з представниками засобів масової інформації. Узагальнено причини виникнення непорозуміння, інших суперечливих питань, що виникають під час взаємодії поліцейських з представниками громадськості та способи їх вирішення. А також практичний досвід такої взаємодії, що може поліпшити криміногенне становище у суспільстві, підвищити імідж поліції загалом, налаштувати порозуміння між населенням України та органами виконавчої влади. Детально наведено загальні правила під час спілкування, визначені нормативно-правовими актами України, відповідно до яких повинен діяти поліцейський. Визначено основні права і обов'язки поліцейських та журналістів, а також правила доступу до інформації громадськості. Зазначено загальний алгоритм дій поліцейських під час взаємодії з представниками засобів масової інформації.

Ключові слова: *засоби масової інформації, громадськість, Національна поліція України, поліцейські, інформація, журналіст, діяльність.*

Постановка проблеми. У статті на основі аналізу чинного законодавства України та узагальнення досвіду практичної служби в Національній поліції розглянуто питання взаємодії працівників поліції із засобами масової інформації (далі – ЗМІ), який може позитивно вплинути на правоохоронну діяльність та сприяти іміджу та довірі поліції. Національна поліція України та ЗМІ мають однаково служити інтересам людей, адже вони діють в одному соціальному середовищі. Постійна взаємодія із ЗМІ сприяє не тільки підвищенню довіри населення, а й має превентивний характер. Сьогодні аналіз наукових джерел, національних нормативно-правових актів чітко свідчить про

© Є. Гіденко, 2022

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-8959-6466>

k_tsp@dduvs.in.ua

© М. Альшина, 2022

f_ps@dduvs.in.ua

стурбованість надмірним рівнем злочинності, спалахами вуличного насильства, частими непорозуміннями між поліцією та ЗМІ під час масових заходів, недостовірною інформацією про діяльність поліції, що спонукає до перегляду деяких форм та заходів взаємодії поліції із ЗМІ.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми.

Теоретичну базу цього дослідження становили: навчальна література та наукові праці А. Лебедевої, А. Довгополової, К. Левченко, О. Кузьменко, а правову базу – закони України «Про доступ до публічної інформації», «Про Національну поліцію», Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси України, а також інші нормативно-правові акти, які можуть знадобитися правоохоронцям під час спілкування з представниками ЗМІ.

Метою статті є детальний аналіз особливостей взаємодії поліції із ЗМІ: висвітлення основних прав та обов'язків журналістів та поліцейських у забезпеченні безпеки та громадського порядку; визначення основних форм і методів взаємодії працівників поліції із ЗМІ, узагальнення алгоритму дій поліцейського під час взаємодії з представниками ЗМІ.

Виклад основного матеріалу. Згідно зі ст. 34 Конституції України кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб – на свій вибір [1].

Сьогодні традиційним засобом, за допомогою якого громадяни можуть отримати інформацію, стали ЗМІ як ефективний та дієвий спосіб передачі інформації. Тому поліція почала тісно співпрацювати із ЗМІ в різних формах комунікації. Це можна висловити шляхом надання журналістам інформації про діяльність Національної поліції, спільне планування виступів у ЗМІ, організації «телефонної довіри», підтримку судових позовів, а також проведення спільних благодійних акцій тощо.

Серед сучасних наукових досліджень, на основі аналізу різних форм громадського контролю за діяльністю поліції, наявна думка А. В. Лебедевої, яка предметно дослідила у своїх наукових працях організаційно-правові засади взаємодії ЗМІ з поліцією [2, с. 2].

Спілкуючись із ЗМІ, співробітникам поліції важливо не боятися словесного контакту з пресою, а навпаки, вміти керувати ситуацією, що покаже високий рівень підготовки та впевненості. Відповідно до ч.1 розділу IV Правил етичної поведінки поліцейських: «Поліцейський виконує свої службові обов'язки в тісній співпраці та взаємодії з населенням, територіальними громадами та громадськими об'єднаннями на засадах партнерства і спрямовує свою діяльність на задоволення їхніх потреб» [3].

Під час спілкування з представниками ЗМІ працівник поліції повинен керуватися такими головними правилами:

- 1) бути ввічливим, тактовним, доброзичливим;
- 2) проявляти повагу, не втручатися в особисте життя;
- 3) давати змогу висловити власну думку.

Вказані вище якості поліцейського є основними складовими співпраці та своєрідним контролем над ситуацією, а в разі агресивного співрозмовника – найефективнішим засобом протидії. На будь-які запитання поліцейський повинен відповідати спокійно та ввічливо. Якщо інформація, яку запитує представник преси, не входить до компетенції працівника, він повинен порадижити журналісту звернутися на гарячу лінію та надати контактну інформацію особи, яка може детально відповісти на запитання представника преси.

Важливо зазначити, що поліцейські під час спілкування повинні добре знати нормативно-правові акти, спираючись на які, вони будуть давати чітку обґрунтовану відповідь. Знання нормативно-правової бази дає змогу зменшити можливість підступних запитань під час розмови та не дає привід людині провокувати поліцейського.

Публічна інформація є відкритою, крім випадків, передбачених законодавством. Якщо нормативно-правовий акт обмежує збір інформації, працівник повинен повідомити про це представника ЗМІ та вказати відповідний нормативно-правовий акт.

У разі, якщо представники ЗМІ викликають працівника правоохоронних органів, який працює на місці, останній має надати лише коротку публічну інформацію про обставини конкретної події.

Відповідно до ст. 171 Кримінального кодексу України поліцейський не має права перешкоджати журналістській діяльності. Службова діяльність журналіста не

може бути підставою для його арешту, затримання, а також конфіскації зібраних, опрацьованих, підготовлених матеріалів і технічних засобів, які він використовує у власній діяльності [4].

Якщо журналіст не бажає співпрацювати і будь-яким чином заважає, поліцейський повинен використати словесні навички комунікації, щоб припинити конфлікт. Також правоохоронець має право задокументувати поведінку такої особи на камеру, як доказ неетичної поведінки журналіста, який перешкоджає виконанню ним службових обов'язків.

Відповідно до ст. 6 Закону України «Про доступ до публічної інформації» інформація, яку співробітник не повинен надавати представникам ЗМІ:

- 1) конфіденційна інформація;
- 2) таємна інформація;
- 3) службова інформація [5].

Ця інформація може стосуватися контактної інформації громадян та інших співробітників; інформація, яка становить державну таємницю і стосується національної безпеки; здобута внаслідок внутрішньої службової діяльності поліцейських і містить відомості в документах суб'єктів владних повноважень, а також документи, яким присвоюється гриф «для службового користування».

Поліцейські під час спілкування з представниками ЗМІ повинні діяти згідно з нормативно-правовими актами, що регламентують поведінку та дії правоохоронців, а також діяти відповідно до чіткого алгоритму. Такий алгоритм поведінки передбачає кроки:

1. З метою попередження, фіксування та виявлення можливих правопорушень, увімкнути відеофіксацію, згідно зі ст. 40 Закону України «Про Національну поліцію». Це дасть змогу, у разі будь-якого конфлікту, зафіксувати дії осіб та може слугувати для підтвердження дій своїй правомірності [6].

2. Потрібно представитись. Дізнатись та зафіксувати собі дані журналіста та саму назву ЗМІ, також здійснити перевірку посвідчення представника. У випадках відволікання поліцейського, ввічливо пояснити, що після невідкладних дій на місці події, окремо буде відведено час для відповідей на запитання журналіста. Неприпустимо мовчки уникати спілкування, закривати камеру руками або вступати у фізичне протистояння з представником ЗМІ.

3. На місці злочину до прибуття СОГ не допускайте журналістів безпосередньо до місця події. Пояснити, що вони можуть знищити чи спотворити сліди злочину. Журналіст має право вести фото- та відеофіксацію, але у будь-якому разі працівник поліції може попросити не знімати обличчя підозрюваних, постраждалих та інших осіб, що у будь-який спосіб причетні до правопорушення.

4. Потрібно тактовно відповідати на всі запитання журналіста. Щодо окремих правопорушень поліцейський може підтверджувати тільки факти, але не оцінювати і не висловлювати припущень. Неприпустимо відповідати «без коментарів» тощо. Якщо співробітник поліції не компетентний відповісти на якесь запитання, потрібно порадити звернутися до пресслужби управління поліції. Також дуже важливо під час інтерв'ю не вказувати на винуватість особи, що підозрюється у скоєнні злочину, оскільки це є грубим порушенням принципу «Презумпції невинуватості», визначеної у ст. 17 Кримінального процесуального кодексу України [7].

5. У всіх випадках контакту з представниками ЗМІ поліцейському необхідно повідомити свого безпосереднього керівника та діяти відповідно до його вказівок тощо.

Відповідно до такого визначеного алгоритму повинен діяти поліцейський під час спілкування з представниками ЗМІ для ефективного, бажаного результату.

Висновки. Проаналізувавши основні форми взаємодії поліції із ЗМІ, було встановлено, що така взаємодія об'єднує зусилля для певної мети – інформування громадськості, дає право поліції мати надійного партнера у налагодженні взаємодій, забезпечує надійне партнерство між сторонами. Визначено, що у сучасному світі взаємодія зі ЗМІ посідає важливу роль у діяльності поліції, як ефективний та дієвий спосіб передачі інформації, але для вдосконалення взаєморозуміння та уникнення будь-яких непорозумінь пропонуємо запровадити більше тренінгів та практичних занять в підрозділах Національної поліції щодо правильної та дієвої співпраці з представниками засобів масової інформації.

Список використаних джерел

1. Конституція України : прийнята на 5-й сесії Верховної ради України 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Лебедева А. В. Адміністративно-правові та організаційні засади взаємодії органів внутрішніх справ із засобами масової інформації : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Київ. нац. ун-т внутр. справ. Київ, 2009. 275 с.
3. Про затвердження Правил етичної поведінки поліцейських : наказ МВС України від 09.11.2016 № 1179. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1576-16#Text>.
4. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 25-26. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
5. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>.
6. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.
7. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.

Надійшла до редакції 22.12.2021

References

1. Konstytutsiya Ukrayiny [Constitution of Ukraine]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 1996. № 30, art. 141. [in Ukr.].
2. Lebedieva, A. V. (2009) Administratyvno-pravovi ta orhanizatsiini zasady vzaiemodii orhaniv vnutrishnikh sprav iz zasobamy masovoi informatsii [Administrative, legal and organizational principles of interaction of law enforcement agencies with the media] : dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.07 / Kyiv. nats. un-t vnutr. Sprav. Kyiv, 275 p. [in Ukr.].
3. Pro zatverdzhennia Pravyl etychnoi povedinky politseiskykh [On the approval of Rules of ethical behavior of police officers] : nakaz MVS Ukrayiny vid 09.11.2016 № 1179. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1576-16#Text>. [in Ukr.].
4. Kryminalnyi kodeks Ukrayiny vid 05.04.2001 [Criminal Code of Ukraine of April 5. 2001]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>. [in Ukr.].
5. Pro dostup do publichnoi informatsii [On access to public information] : Zakon Ukrayiny vid 13.01.2011. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>. [in Ukr.].
6. Pro Natsionalnu politsiyu [On the National Police] : Zakon Ukrayiny vid 02.07.2015. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>. [in Ukr.].
7. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrayiny vid 13.04.2012 [Criminal Procedure Code of Ukraine of April 13. 2012]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>. [in Ukr.].

ABSTRACT

Yevhen Hidenko, Mariia Alosyhna. Communication of police officers with mass media representatives. In this article, based on the analysis of current legislation, the features of the practical experience of communication and cooperation will be considered in detail, we will review the forms and measures of interaction of the National Police of Ukraine with the media. Let's summarize the causes of misunderstandings and other controversial issues that arise in the interaction of police officers with members of the public and ways to resolve them. And also practical experience of such interaction, which has a preventive character and can improve the criminogenic situation in society, reduce outbreaks of violence on the streets, raise the image of the police in general, to establish understanding between the population of Ukraine and state executive bodies. Let's express in detail the general rules of communication, defined by the regulations of Ukraine, in accordance with which a police officer must act. We will define the basic rights and responsibilities of police officers and journalists in ensuring public safety and order, as well as the rules of access to public information, such as the prohibition of police officers to disclose information that is official, secret and confidential. Note the main forms and methods of cooperation, the general algorithm of police actions when interacting with the media, as well as police actions when journalists exceed their authority, such as the right of a police officer to document the behavior of a media officer on camera as evidence of unethical behavior of a journalist. duties and other illegal actions on the part of such persons. Finally, we will identify the general issues of this article, the legislative shortcomings and suggest some aspects that can improve and simplify some of the problems that arise when communicating with police officers.

Keywords: *mass media, public, National Police of Ukraine, police, information, journalist, activity.*